

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháliku, sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 3. novembra 2011 v trestnej veci obvineného **A. D.**, pre zločin kupliarstva podľa § 367 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To 15/2011, z 29. marca 2011 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **A. D.** **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 3T 138/2010, zo 17. februára 2011, bol obvinený **A. D.** uznaný v bode 1/ rozsudku vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. a v bode 2/ zo zločinu kupliarstva podľa § 367 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1/

od presne nezisteného dňa v mesiaci apríl 2009 v N. na rôznych miestach postupne vylákal od M. H., nar. X. rôzne šperky zo žltého kovu, patriace jej rodičom, pod zámienkou, že má dlh vo výške 300 eur voči mafii, pričom je v ohrození jeho život a keď mu M. H. šperky postupne dala, tieto založil v záložni, sľúbil jej, že tieto neskôr vyberie, takto získané peniaze použil pre vlastnú potrebu, čím poškodenej A. H. spôsobil škodu vo výške najmenej 970,00 eur,

2/

po tom, čo M. H., narodená X. žiadala, aby jej obžalovaný **A. D.** vrátil šperky, ktoré založil v záložni v N., navrhol jej, aby vykonávala prostitúciu a za takto získané peniaze potom vyberie založené šperky, s čím napokon H. súhlasila a od presne nezisteného dňa v mesiaci apríl 2009 do konca mesiaca jún 2009, ju ponúkal prostredníctvom internetu

a iným spôsobom na vykonávanie pohlavného styku 2-3 krát do týždňa za rôzne sumy do 80,00 eur, takto získané peniaze mu H. musela odovzdať a tieto v presne nezistenej výške použil pre vlastnú potrebu.

Prvostupňový súd uložil obvinenému podľa § 367 ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 roky nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvineného pre výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Okresný súd podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 2T 235/09, z 8. apríla 2010, ako aj všetky rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na tento výrok, pokiaľ zrušením stratili podklad.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodená A. H., bytom N., s nárokom na náhradu škody odkázal na občiansko-súdne konanie.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podali odvolanie obvinený A. D. a okresný prokurátor v Nových Zámkoch. Na základe podaných odvolaní Krajský súd v Nitre rozsudkom, sp. zn. 2To 15/2011, z 29. marca 2011 podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému podľa § 367 ods. 3 Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 3 mesiace.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil vo výroku o treste rozsudok Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 8. apríla 2010, sp. zn. 2T 235/2009, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 20. júla 2010, sp. zn. 7To 35/2010, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného A. D. ako nedôvodné zamietol.

Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To 15/2011, z 29. marca 2011 podal 31. mája 2011 dovolanie obvinený prostredníctvom svojho obhajcu, z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., vyslovil názor, že rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To 15/2011, z 29. marca 2011 je založený na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V písomne podanom dovolaní uviedol, že súdy považujú vinu obvineného za preukázanú. Pokiaľ sa však tieto skutky aj stali, je na mieste prihliadať na okolnosti prípadu. Okrem iného treba prihliadať konkrétne na význam a intenzitu naplnenia okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby pri trestnom čine kupliarstva, kde súdy konštatovali, že tohto trestného činu sa obžalovaný dopustil na chránenej osobe tak, ako to má na mysli ustanovenie § 139 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona (zrejme s poukazom na § 127 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého dieťaťom na účely trestného konania sa rozumie osoba mladšia ako osemnásť rokov, ak nenadobudla plnoletosť už skôr).

V odôvodnení dovolania poukázal na to, že M. H. mala v čase vykonávania prostitúcie pod vplyvom obžalovaného dovŕšený vek sedemnásť rokov a mala za sebou už množstvo sexuálnych skúseností. Sama pristúpila na to, že výkonom prostitúcie „zarobí“ na peniaze, za ktoré zo záložne vykúpia zlato patriace jej rodičom, ktoré ona z bytu rodičov odcudzila a dala obžalovanému. Podotkol, že ona sama ako pred svojou matkou tak aj pred svedkom PhDr. R. M. povedala, že zlato s obžalovaným „odcudzili“ a nie, že by ju bol obžalovaný nútil zlato vziať. Žiadne vážne výhrady k tomuto riešeniu problému s vrátením zlata nemala. Zvlášť poukázal na výsledky znaleckého dokazovania a na závery znalkyne z odboru psychológie, ktorá okrem iného uviedla, že

- osobnostná štruktúra M. H. môže viesť k výraznejšej subjektívnej interpretácii, motivácii jej správania a rozhodovania,

- rolu v jej rozhodovaní zohral nielen vzťah k obžalovanému, ale aj snaha pomôcť mu pri riešení jeho problému, a tiež strach a obava z možnej reakcie jej rodičov voči jej osobe,

- sklon k odbrzdnenému a dobrodružnému správaniu.

Znalkyňa uviedla, že osobnosť M. H. je disharmonicky štrukturovaná so znakmi sociálnej nezrelosti, emocionálnej plochosti, sklonom k odbrzdenému asociálnemu správaniu, túžbou po dobrodružných zážitkoch. M. H. má sklony k afektívnym reakciám, pričom práve takto zistené sklony môžu viesť k tomu, že niektoré udalosti popisuje síce pravdivo ale s nadsázkou, výraznejším emočným sprievodom.

Ako bolo v rámci dokazovania preukázané, M. H. mala predtým, ako nadviazala známosť s obžalovaným, väčšie množstvo sexuálnych skúseností, mala dokonca sexuálny pomer s priateľkiným otcom a zároveň i s bratom tejto priateľky. Vedela, že obžalovaný má družku a s ňou deti, napriek tomu akonáhle sa s ním zoznámila, ihneď mali spolu pohlavný styk. Ako vyplynulo aj z výpovedí mužov, s ktorými sa pohlavne stýkala, títo mysleli, že má okolo 20 rokov. Ona sama v jednej výpovedi na otázku vyšetrovateľa „aký vek Vám odhadovali ľudia v dobe skutku“ odpovedala, že „väčšinou viac ako môj skutočný vek, nikdy sa nestalo, že by odhadovali menej“.

Obvinený vyslovil názor, že pokiaľ vychádzame z toho, že boli skutky spáchané tak, ako sú popísané vo výrokovvej časti rozsudku, potom formálne síce bola naplnená okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, konkrétne, že došlo k trestnému činu na chránenej osobe, avšak význam a intenzita naplnenia tohto znaku vybočuje z rámca obvyklých prípadov tejto trestnej činnosti.

Pohnúť k prostitúcii maloletú osobu a ťažiť z prostitúcie maloletej osoby je zvlášť zavrhnúťhodné najmä preto, lebo sa predpokladá, že obeťou je osoba sexuálne aj inak neskúsená či málo skúsená, osoba s detským pohľadom na svet a s detským hodnotením rôznych súvislostí včetně partnerských a sexuálnych vzťahov. V osobe M. H. však ide síce o nevyzretú ale inak vzťahovo orientovanú a sexuálne mimoriadne skúsenú osobu. Intenzita pôsobenia obžalovaného na túto osobu určite nebola silná už aj vzhľadom na to, že v júli sa rozhodla v tomto počínaní nepokračovať a tak aj urobila, obžalovaný na ňu nenaliehal, aby v tom pokračovala a celá vec vyšla najavo až v januári ďalšieho roka a to len preto, lebo vyšlo najavo, že rodičom M. H. niekto ukradol zlaté predmety.

Obvinený vyslovil názor, že rozhodnutie prvostupňového súdu je správne, aj keď súd použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. dostatočne neodôvodnil. Krajský súd rozhodol arbitrárne v nesúlade so zásadami trestného konania.

Navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To 15/2011, z 29. marca 2011 bol porušený zákon v neprospech obvineného, aby tento rozsudok zrušil a aby prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Predseda senátu v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám na vyjadrenie. K dovolaniu sa vyjadril len okresný prokurátor v Nových Zámkoch. V písomnom vyjadrení uviedol, že je toho názoru, že Krajský súd správne konštatoval, že znížiť trest z dôvodov okolností prípadu pod dolnú hranicu prípustnej trestnej sadzby zvýšenej na základe okolnosti, ktorá to podmieňuje, je vylúčené. Okolnosti, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby, vyjadrujú závažnosť konania, preto súčasné použitie ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody bolo nelogické. Okolnosti uvádzané v dovolaní, že M. H. mala v čase spáchania skutku sedemnášť rokov a mala sexuálne skúsenosti, neznižujú závažnosť konania odsúdeného A. D. a už vôbec nie do takej miery, aby odôvodňovali použitie ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvinených skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. **dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom**

použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; **správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. dôvod podľa odseku 1 písm. i/ nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Podľa § 374 ods. 3 Tr. por. v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

V súlade s § 385 ods. 1 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Z inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o dovolaní je potom viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdov, ktorý je určený k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení, čo celkom zreteľne vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por., resp. aj z ustanovenia § 374 ods. 3 Tr. por. Ako už aj z vyššie uvedeného vyplýva, neslúži teda k revízii a náprave skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Ten je daný v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Dovolanie je teda určené **k náprave právnych chýb** rozhodnutia

vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

Je potrebné uviesť, že dôvody uvedené v dovolaní smerujú k zmene právnej kvalifikácie konania obvineného. Dovolateľ sa domáha cez ustanovenie § 39 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody a aby konanie obvineného v bode 2/ rozsudku, ktoré je kvalifikované ako trestný čin kupliarstva podľa § 367 ods. 1, ods. 3 bolo kvalifikované bez okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby. Aby nebolo kvalifikované, že trestný čin bol spáchaný na chránenej osobe.

Z hľadiska obsahu dovolania, s poukazom na deklarováný dovolací dôvod je potrebné skúmať či súdy správne kvalifikovali konanie obvineného.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o trestný čin alebo že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdeným skutkom dopustil.

Nesprávnym použitím iného hmotného ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávneho činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Tr. zák.), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Tr. zák.), súhrnného trestu § 42 Tr. zák.

K aplikácii ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že ustanovenie citovaného §-u nie je obligatórnej povahy, ale len pripúšťa možnosť znížiť trestnú sadzbu stanovenú za spáchaný trestný čin za splnenia ďalších podmienok. Nemôže byť preto nesprávnym právnym posúdením alebo nesprávnym použitím hmotnoprávneho ustanovenia a dovolacím dôvodom skutočnosť, že súdy v konaní neaplikovali ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák. Odhliadnuc od toho, že v predmetnom konaní neboli ani splnené podmienky na to, aby súd mohol podľa ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. postupovať. Prvostupňový súd použité citovaného ustanovenia a dôvody, prečo mimoriadne u obvineného znížil trest pod dolnú hranicu trestu ustanovenú Trestným zákonom neodôvodnil. Odvolací súd preto v súlade so zákonom postupoval, keď zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste rozsudku Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 3T 138/2010, zo 17. februára 2011 a uložil obvinenému trest odňatia slobody v zákonom stanovenej sadzbe.

Dôvody uvedené v dovolaní ohľadne toho, že konanie obvineného nemalo byť kvalifikované podľa § 367 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. z toho dôvodu, že obvinená vyzerá staršia ako v skutočnosti je, má bohaté sexuálne skúsenosti, muži, s ktorými mala sexuálny styk ju považovali za staršiu ako v skutočnosti je, má sklony k odbrzdenému a dobrodružnému správaniu atď., nie sú dôvodmi, ktoré by vylučovali použitie vyššej trestnej sadzby. V danom prípade pre kvalifikáciu konania obžalovaného v súvislosti s vekom poškodenej rozhoduje to, že obvinený vedel, koľko má rokov a táto skutočnosť je dôvodom použitia vyššej trestnej sadzby a prísnejšej kvalifikácie konania obvineného.

Ani v tomto prípade nie je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a súdy správne a v súlade so zákonom postupovali, keď konanie obvineného kvalifikovali podľa ustanovenia § 367 ods. 1, ods. 3 Tr. zák.

Podľa § 382 písm. e/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. Z konštatovaných skutočností a dôkazov vyplýva, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v posudzovanej veci nie sú dané, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného A. D. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 3. novembra 2011

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Vypracoval : JUDr. Daniel Hudák

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová